

Ковалькова Т. О.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,

м. Київ

ЗАСТОСУВАННЯ ВИКЛАДАЧЕМ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Виникнення, розвиток і удосконалення окремих форм навчання пов'язане з вимогами суспільства до освіти. Форми організації процесу навчання розкриваються через способи взаємодії педагога зі студентами, під час розв'язання дидактичних завдань. Вони виявляються за допомогою різних шляхів керування діяльністю, спілкуванням, відносинами. У них реалізується зміст освіти, освітні технології, стилі, методи й засоби навчання. Форма організації навчання – певна структурно-організаційна та управлінська конструкція навчального заняття залежно від його дидактичних цілей, змісту й особливостей діяльності суб'єктів та об'єктів навчання [2].

Такі вчені, як Я. Бартецький, М. Виноградов, В. Котов, В. Оконь, Л. Пироженко, О. Пометун, М. Скаткін та І. Чередов досліджували різноманітні форми навчання, їх переваги та недоліки. До загальних форм, на думку М. Скаткіна, належать: індивідуальна, парна, групова та колективна.

Форма організації навчання – це вираз узгодженої діяльності викладача й студента, що здійснюється у певному порядку і режимі. Класифікація форм організації навчання поділяється в залежності від: дидактичних цілей, місця навчання, кількості студентів, тривалості занять тощо [1, с. 29].

Форми організації навчання мають упорядкувати навчальний процес. Провідною ознакою для класифікації є дидактичні цілі. Водночас кожна організаційна форма навчання може мати кілька дидактичних цілей. У

дидактичному процесі у вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «КРОК» на заняттях з психологічних дисциплін викладачем застосовуються чотири групи форм організації навчальної діяльності студентів: індивідуальна, фронтально-колективна, групова і парна форми роботи на заняттях.

Розглянемо, як форми організації навчально-виховного процесу сприяють професійній підготовці майбутніх психологів.

Індивідуалізація в навчанні додає підтримки і стимулює розвиток у студентів того, що становить їх унікальність і неповторність, оскільки впливає з внутрішньо інтенційної спрямованості, формуючи життєтворчий потенціал особистості [3]. Оскільки ця форма лежить в основі особистісно зорієнтованого підходу до навчання, вона забезпечує допомогу кожному студенту в усвідомленні власних потреб та інтересів до діяльності психолога у будь-якій галузі; створює сприятливі умови для розвитку свідомої мотивації до досягнення результату у професійній діяльності психолога; налаштовує вихованця на альтруїстичне прагнення до подальшої роботи з надання психологічної допомоги фахівцям, які працюють в екстремальних умовах; на підтримку студентів у їхній рефлексії.

Найбільш поширеною формою діяльності студентів на заняттях є фронтально-колективна, при якій перед усіма студентами висвітлена конкретна навчальна мета. Фронтально-колективна робота забезпечується постановкою викладачем перед аудиторією проблемних питань чи пізнавальних завдань із сфери допомоги клієнтам у подоланні кризових ситуацій. Обговорюються різні варіанти рішення, обґрунтовується доцільність найкращих. За цих умов завданням педагога є спрямування навчально-пізнавальної колективної діяльності студентів на вирішення проблемних питань у випадку екстремальних та кризових ситуацій.

Групова робота включає спільне планування навчальної діяльності викладача та студентів, вибір методів та засобів її здійснення. Ця форма

орієнтує майбутніх фахівців на прояв самостійності та рефлексивності у пізнавальній діяльності. Серед її форм ми використовуємо парну.

Парна робота передбачає допомогу студента з високим рівнем знань вихованцю з низьким. Пари – постійні й змінні, залежно від особливостей навчальних завдань. Робота у парі передбачає взаємне навчання та взаємоконтроль рівня загальних і спеціальних знань майбутнього психолога, які йому необхідні для роботи у будь-якій сфері.

Отже, навчальний процес у вищій школі реалізується в межах цілісної системи організаційних форм навчання. Зазначені форми організації навчального процесу дозволяють надавати якісні освітні послуги майбутнім фахівцям з психології. Застосування різних форм навчання сприяє формуванню високоосвічених, компетентних, лабільних, самоорганізованих та конкурентоспроможних фахівців, які готові входити у глобалізоване інформаційне суспільство.

У вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «КРОК» на заняттях з психологічних дисциплін викладач установлює необхідний порядок використання певних форм організації навчання з урахуванням пройденого матеріалу. Вибір індивідуальної форми навчання дозволяє підвищити рівень підготовки студентів з психологічних дисциплін та дозволяє поглиблено розглянути найбільш складні теми для майбутніх фахівців.

Література

1. Білоус О. А. Форми навчальної діяльності студентів на заняттях при вивченні математичних дисциплін у сучасних умовах / О. А. Білоус, Ю. А. Кравченко, Н. І. Одарченко // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2013. – №1 (7). – С. 29-33.

2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

3. Пальчевський С. С. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. С. Пальчевський. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2008. – 496 с.